

УДК 336.14

Малярчук А.К.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування,
Вінницький навчально-науковий інститут УДФСУ

Бойко О.О.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування,
Вінницький навчально-науковий інститут УДФСУ

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СПРОМОЖНОСТІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

У статті розкривається роль місцевих бюджетів, основні тенденції та практика їх формування в умовах адміністративно-територіальної реформи та здійснено аналіз фінансової спроможності місцевих бюджетів України в умовах децентралізації. Проаналізувавши структуру та динаміку доходів місцевих бюджетів за 2014-2016 роки, ми побачили, що основну їх частину становлять трансферти, що уже є доказом залежності місцевих бюджетів від уряду. Податкові надходження є другим за часткою у загальній структурі, серед яких основним наповнюючим податком слугує податок на доходи фізичних осіб, а місцеві податки носили незначний характер до 2015 року, але після бюджетних реформ їх частка в загальній структурі надходжень місцевих бюджетів значно зростає. Встановлено, що з зарахуванням деяких видів податків до бюджетів місцевого рівня, муніципалітети досить вагомо збільшили свою дохідну базу та виявлено, що важливим кроком на шляху до реформації місцевих фінансів стало здійснення переходу від системи вирівнювання місцевих бюджетів «по видатках» до системи вирівнювання «по доходах».

Ключові слова: місцеві бюджети, державний бюджет, органи місцевого самоврядування, адміністративно-територіальна реформа, децентралізація, податкові надходження.

АНАЛИЗ ФИНАНСОВОЙ СОСТОЯТЕЛЬНОСТИ МЕСТНЫХ БЮДЖЕТОВ УКРАИНЫ В УСЛОВИЯХ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИИ

Малярчук А.К., Бойко Е.А.

В статье раскрывается роль местных бюджетов, основные тенденции и практика их формирования в условиях административно-территориальной реформы и проведено анализ финансовой состоятельности местных бюджетов Украины в условиях децентрализации. Проанализировав структуру и динамику доходов местных бюджетов за 2014-2016 годы, мы увидели, что основную их часть составляют трансферты, что является доказательством зависимости местных бюджетов от правительства. Налоговые поступления являются вторыми по доле в общей структуре, среди которых основным налогом служит налог на доходы физических лиц, а местные налоги носили незначительный характер до 2015 года, но после бюджетных реформ их доля в общей структуре поступлений местных бюджетов значительно возросла. Установлено, что с зачислением некоторых видов налогов в бюджеты местного уровня, муниципалитеты достаточно весомо увеличили свою доходную базу и выявлено, что важным шагом на пути к реформации местных финансов стало осуществление перехода от системы выравнивания местных бюджетов «по расходам» к системе выравнивания «по доходам».

Ключевые слова: местные бюджеты, государственный бюджет, органы местного самоуправления, административно-территориальная реформа, децентрализация, налоговые поступления.

ANALYSIS OF THE FINANCIAL STATE OF THE LOCAL BUDGETS OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF DECENTRALIZATION

Malyarchuk A., Boyko O.

The article reveals the role of local budgets, the main trends and the practice of their formation in the context of administrative and territorial reform. The analysis of financial solvency of local budgets of Ukraine in conditions of decentralization. Analyzing the structure and dynamics of local budget revenues for 2014-2016, we saw that the bulk of them are transfers, which is evidence of the dependence of local budgets on the government. Tax revenue is the second by the share in the overall structure, among which the main tax is the personal income tax. Local taxes were of minor nature until 2015, but after budgetary reforms, their share in the overall structure of local budget revenues has increased significantly. It is established that with the enrollment of some types of taxes in local budgets, the municipalities have significantly increased their revenue base. It was revealed that an important step towards the reform of local finances was the implementation of the transition from the system of equalization of local budgets "by expenditure" to the leveling system "by income".

Keywords: local budgets, state budget, local self-government bodies, administrative-territorial reform, decentralization, tax receipts.

Постановка проблеми. Для забезпечення фінансової незалежності регіонів в Україні відбувається реформа адміністративно-територіального устрою, яка була розпочата разом із реформою місцевого самоврядування. Втілення в життя системних змін почалося у 2014 році прийняттям Кабінетом Міністрів України Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Основне завдання реформи – створити умови для розвитку громад та наблизити послуги до людей шляхом формування заможних громад, передачі більшої частини повноважень на базовий рівень управління та чіткого розмежування функцій між рівнями управління, а також гарантувати належне ресурсне забезпечення місцевого самоврядування. Внаслідок проведення адміністративно-територіальної реформи був досягнутий певний прогрес у сфері забезпечення потреб місцевих бюджетів фінансовими ресурсами, але в багатьох адміністративно-територіальних одиницях вони все ще залишаються вкрай обмеженими. Тому питання оцінки фінансової спроможності місцевих бюджетів є досить актуальним, оскільки формування фінансово спроможних місцевих бюджетів є основою для подальшого стабільного розвитку українського суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій Дане питання, а саме формування місцевих бюджетів та способи його вдосконалення, досліджувала велика кількість вчених. Так, дослідженням розвитку поняття місцевих фінансів займалися Власюк Н.І., Кириленко О.П., Ходорович В.І, Мединська Т.В., Кравченко В.І., Мельник М.І. та інші., приділили увагу процесам формування коштів місцевих бюджетів та напрямкам їх використання Василик О.Д., Єфремова І.І., Луніна І.О. до вивчення проблеми розвитку системи місцевих фінансів зверталися Бодрова В.Г., Опарін В.М., Пасічник Ю.С., Петренко Ю.В. Питанням регулювання міжбюджетних відносин займалися Базилевич В., Карлін М., Булгакова С., Фещенко Л., Юрій С. та інші.

Важливою складовою становлення національної фінансової системи є зміцнення інституту місцевого самоврядування та його фінансової основи – місцевих бюджетів. Оскільки в доходах місцевих бюджетів відбуваються постійні зміни, то постає питання щодо збалансування їх структури, яке повинне вирішуватися на основі детального аналізу найновіших даних. Найбільш гострою нині є ситуація з рівнем достатності доходів місцевих бюджетів та їх високої залежності від міжбюджетних трансфертів, це породжує необхід-

ність пошуку можливості збільшення доходів місцевих бюджетів за рахунок джерел, що посилюють фінансову незалежність органів місцевої влади.

Мета статті полягає в розкритті ролі місцевих бюджетів, здійснення аналізу практики їх формування в умовах адміністративно-територіальної реформи у розрізі кожної з груп доходів та дослідження впливу децентралізації на наповненість місцевих бюджетів в Україні.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі розвитку питання децентралізації бюджетної системи України знаходиться на першому місці, оскільки у бюджетному процесі постійно виникають відносини між бюджетами різних рівнів і видів. Також важливим є те що фінансова децентралізація є однією з найважливіших умов незалежності та життєдіяльності органів місцевої влади, адже децентралізація процесів ухвалення рішень збільшує можливість участі місцевої влади у розвитку підконтрольної їй території; фіскальна децентралізація сприяє ефективному забезпеченню суспільними послугами шляхом ретельнішого узгодження видатків органів влади з місцевими потребами.

Проте наявна система місцевих бюджетів неспроможна забезпечити фінансову спроможність органів місцевого самоврядування, так як, існуючі місцеві податки і збори не можуть бути достатнім джерелом доходів місцевого бюджету через їхній незначний податковий потенціал та незацікавленість місцевих рад у їх запровадженні, адже їхня частка складає близько 3% доходів зведених місцевих бюджетів.

Відповідно до оцінок експертів існує ряд протиріч які зумовлені невідповідністю сучасних процесів соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальної одиниці, що залишаються сучасними проблемами функціонування бюджетів (рис. 1).

Формуючи бюджетну систему, держава подбала, щоб кожна місцева рада мала свій бюджет, могла б розпоряджатися його коштами для повноцінного виконання своїх функцій. Принцип самостійності бюджетної системи гарантує закріплення за кожним місцевим бюджетом відповідних джерел доходів, правом органів місцевого самоврядування визначати напрями використання коштів, самостійно складати, розглядати, затверджувати, виконувати свої бюджети, самостійно складати і затверджувати звітність про виконання своїх бюджетів [4, с. 5].

На сьогоднішній день в Україні нараховується 11 761 місцевих бюджетів (без місцевих бюджетів АРК та м. Севастополь)

Серед усіх цих бюджетів понад 90% дотаційні, і лише 8% – це бюджети, донори в умовах чинної

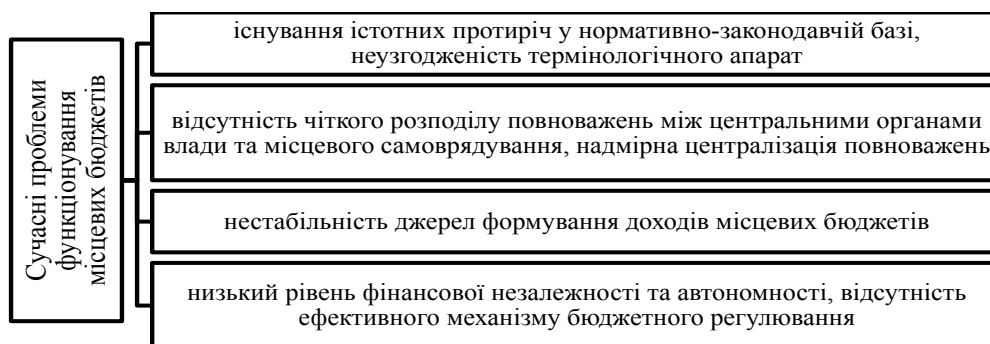

Рис. 1. Проблематика функціонування місцевих бюджетів

Таблиця 1. Склад доходів місцевих бюджетів України, млн. грн.

	2012	2013	2014	2015	2016
Податкові надходження	85852,03	91191,07	87333,67	98218,36	146902,24
Неподаткові надходження	12635,70	12127,84	12257,52	20129,37	21859,20
Доходи від операцій з капіталом	1754,32	1381,56	1127,69	1628,14	1402,48
Від урядів зарубіжних країн та міжнародних організацій	0,22	-	-	81,85	88,85
Цільові фонди	571,56	470,60	382,20	403,92	495,07
Міжбюджетні трансферти	124459,62	115848,32	130600,94	173979,99	195395,27
Доходи	225273,45	221019,40	231702,01	294441,64	366143,12

Таблиця 2. Аналіз складу доходів місцевих бюджетів України, млн. грн.

	Абсолютне відхилення				Відносне відхилення 2016/2012
	2016/2015	2015/2014	2014/2013	2013/2012	
Податкові надходження	48683,88	10884,69	-3857,4	5339,04	71,11
Неподаткові надходження	1729,83	7871,85	129,68	-507,86	73,00
Доходи від операцій з капіталом	-225,66	500,45	-253,87	-372,76	-20,06
Від урядів зарубіжних країн та міжнародних організацій	7	81,85	-	-0,22	40286,36
Цільові фонди	91,15	21,72	-88,4	-100,96	-13,38
Міжбюджетні трансферти	21415,28	72878,91	14752,62	-8611,3	56,99
Доходи	71701,48	62739,63	10682,61	-4254,05	62,53

системи бюджетного регулювання. Таке співвідношення має досить негативний характер, адже органи місцевого самоврядування не мають своєї незалежності і повинні виконувати завдання які їм «диктують зверху». Тому доцільним буде провести аналіз дієвості фінансової децентралізації шляхом порівняння показників виконання доходів місцевих бюджетів України у 2012-2016 рр. (табл. 1 та 2).

Гостро стоїть проблема достатнього фінансового забезпечення виконання делегованих повноважень, так як власна фінансова база місцевого самоврядування є вкрай низькою (рис. 2).

Як показують дані рис. 2 доходи місцевих бюджетів дорівнюють 55-65 % доходів отриманих державним бюджетом.

За досліджуваній період доходи отримані місцевими бюджетами зросли на 140,87 млрд. грн., проте це

зростання відбулося переважно за рахунок отриманих трансфертів (рис. 3), які становлять 40-60 % отриманих фінансових ресурсів.

Так як фінансова спроможність місцевого самоврядування залежить від кількості наданих трансфертів, то доцільно буде розглянути і їх (табл. 3).

Відповідно до даних табл. 3. у 2013 р. в порівнянні з 2012 р. спостерігалось скорочення обсягу отриманих трансфертів у розмірі 23,36 млрд. грн., дане зменшення пов'язане із тим що не вистачало коштів для перерахування міжбюджетних трансфертів. Проте починаючи з 2013 р. їх обсяг зростає на 79,5 млрд. грн., як наслідок відбувається посилення фінансової залежності регіонів від перерозподілу фінансових ресурсів з державного бюджету. Також дане зростання суперечить вимогам Концепції реформування місцевих бюджетів, основним завдан-

Таблиця 3. Склад та структура міжбюджетних трансфертів, що були надані місцевим бюджетам України за 2012-2016 рр., млн. грн.

	Дотації	%	Субвенції	%	Міжбюджетні трансферти
2012	60626,28	48,71	63833,34	51,29	124459,62
2013	61220,37	52,85	54627,95	47,15	115848,32
2014	64434,38	49,34	66166,56	50,66	130600,94
2015	7276,88	4,18	166703,11	95,82	173979,99
2016	6836,58	3,50	188558,69	96,50	195395,27
Абсолютне відхилення	2013/2012	594,09	-9205,39		-8611,30
	2014/2013	3214,01	11538,61		14752,62
	2015/2014	-57157,50	100536,55		43379,05
	2016/2015	-440,30	21855,58		21415,28
Відносне відхилення	2016/2012	-88,72	195,39		56,99

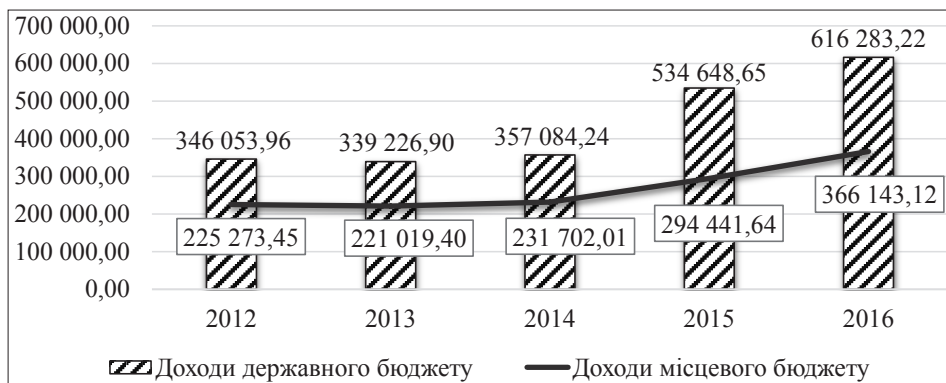

Рис. 2. Співвідношення доходів місцевого бюджету до доходів державного бюджету за 2012-2016 рр., млн. грн.

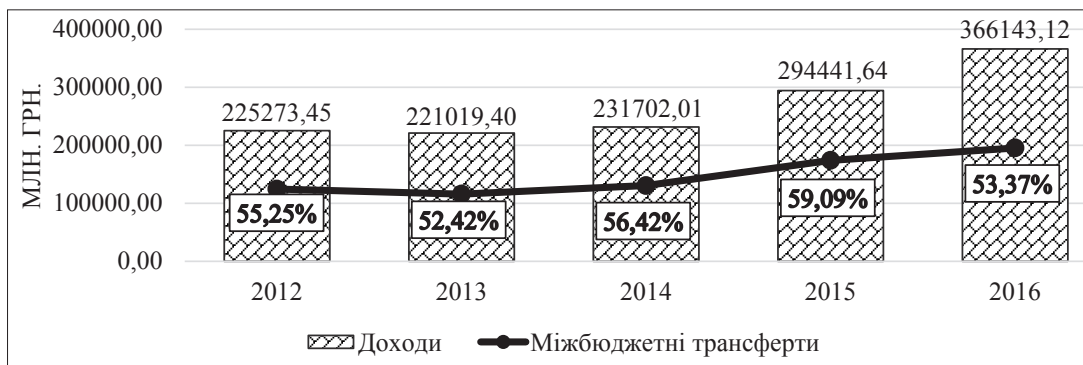

Рис. 3. Питома вага міжбюджетних трансфертів з державного бюджету у доходах місцевих бюджетів за 2012-2017 рр. у млн. грн.

ням якої є підвищення рівня самодостатності місцевих бюджетів.

Так відповідно до даних табл. 3 більша частка надходжень належить субвенціям (50-95%), так за досліджуваний період спостерігається переважно зростання даного показника, в 2016 р. у порівнянні з 2013 р. він зріс на 133,9 млрд. грн. Тоді як сума дотації зростала лише протягом 2012-2014 рр. (відбулося збільшення на 3,8 млрд. грн.), а починаючи з 2014 р. і до 2016 р. відбулося скорочення на 57,5 млрд. грн.

Різні види трансфертів мають різне значення для розвитку та реалізації міжбюджетних відносин у країні. Так, з 2015 р. найбільша їх частка припадає саме на освітню, медичну субвенцію та субвенцію на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати, вивезення побутового сміття та рідких нечистот. За рахунок проведення реформ в Україні відбувається і збільшення суми наданих субвенцій місцевим бюджетам.

Також великого значення має субвенція на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам та тимчасової державної допомоги дітям. За досліджуваний період дана субвенція зросла на 13,8 млрд. грн. Цей показник є важливим, оскільки в економічному сенсі через систему соціального захисту відбувається вторинний перерозподіл доходів у суспільстві з метою максимально можливого забезпечення рівності всіх верств населення, підтримка вразливих прошарків населення, які

тимчасово чи постійно потребують особливої уваги з боку суспільства. Тоді як серед дотацій найбільша сума надходжень спостерігалася від дотації вирівнювання до 2015 р., яка за даний період зросла на 8,8 млрд. грн., тоді як з 2015 р. кількість дотацій зменшили, а деякі відмінили, то провідну роль зайняла базова дотація, яка має тенденцію до скорочення

Основною проблемою міжбюджетних трансфертів є те, що місцеві бюджети є дуже залежними від державного бюджету. Збільшення доходів на місцевому рівні не мотивує їх до діяльності, а, навпаки, істотно знижує їхню самостійність та стабільність. Тому для зниження рівня фінансової залежності місцевих бюджетів потрібно забезпечити формування доходів місцевих бюджетів з урахуванням територіальної приналежності податків. У такому разі жителі кожного регіону будуть зацікавлені платити вищі податки з метою отримання якісніших послуг.

Тоді ж як основною статтею доходів місцевих бюджетів виступають податкові надходження, частка яких сягає 33-41%. Протягом досліджуваного періоду сума податкових надходжень мала переважно зростаючу тенденцію, так у 2013 р. в порівнянні з 2012 р. вони зросли на 5,33 млрд. грн., у 2014 р. спостерігалася незначне скорочення на 3,85 млрд. грн. та починаючи з 2014 р. і до 2016 р. відбувалося поступове збільшення на суму 59,7 млрд. грн.

Це свідчить про те, що роль податкових платежів дуже велика, оскільки ефективність виконання органами місцевого самоврядування своїх функцій та забезпечення добробуту суспільства в цілому залежить

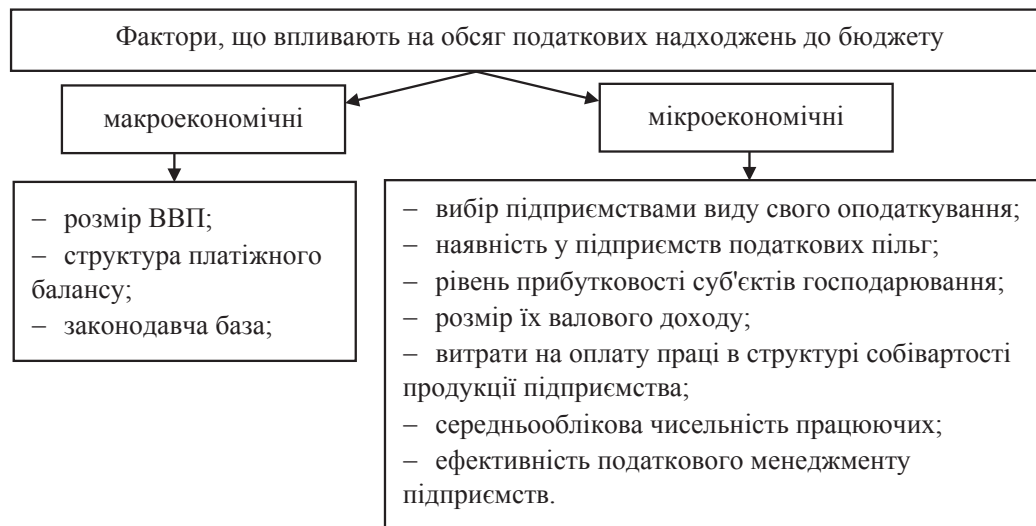

Рис. 4. Фактори впливу на обсяг податкових надходжень

від кількості сплачених податків. Тому можна виділити ряд факторів, які впливають на обсяг податкових надходжень та змінюються щороку (рис. 4).

У 2016 р. сума неподаткових надходжень становила 21,86 млрд. грн. (5,97%), так протягом досліджуваного періоду цей показник мав тенденцію до зростання і у період з 2013 р. до 2016 р. він зріс на 9,7 млрд. грн. і лише у 2013 р. в порівнянні з 2012 р. відбулося скорочення у сумі 0,51 млрд. грн. Основним джерелом податкових надходжень для наповнення місцевих бюджетів виступає ПДФО, частка якого становить 50-70% загальних власних надходжень. Як уже зазначалося податкові надходження мають неоднозначний характер, це підтверджується надходженнями ПДФО, яке у 2013 р. в порівнянні з 2012 р. зросло на 3,5 млрд. грн., а в період 2013-2015 рр. мало спадну тенденцію у сумі на 9,66 млрд. грн., тоді як у 2016 р. в порівнянні з 2015 р. знову відбулося зростання у сумі 24,05 млрд. грн.

Тобто збільшення обсягів надходжень від ПДФО позитивними тенденціями зростання доходів населення через підвищення мінімальних соціальних гарантій та зростанням заробітної плати загалом. Про те він не є об'єктивним і соціально справедливим. Незаможні верстви населення у структурі власних витрат сплачують чимало більший обсяг коштів, ніж заможні. Передусім це обумовлено тим, що для більшості громадян з невисокими статками єдиним джерелом доходу є їх зарплата.

Податок па прибуток підприємств (далі – ППП) є одним із чотирьох бюджетоутворюючих податків, що відіграють важливе регулююче значення в економічній системі країни. Так за досліджуваний період переважно зростав (з 0,5% до 4%), так у 2013 р. в порівнянні з 2012 р. – на 0,23 млрд. грн., з 2014 р. до 2016 р. – на 5,6 млрд. грн., тоді як у 2014 р. в порівнянні з 2013 р. даний показник скоротився на 0,4 млрд. грн.

Рентна плата за спеціальне використання природних ресурсів в структурі податкових надходжень до 1 січня 2015 р. займала друге місце (15-17%). Так за період 2012-2015 рр. даний показник мав суттєве значення, хоч і зменшувався (скоротився на 0,68 млрд. грн.), тоді як із прийняттям змін до Податкового кодексу у 2015 р. даний показник становив 2,1 та 2,5 млрд. грн. у 2015 р.

та 2016 р. відповідно. Так найбільша сума надходжень у складі даного показника спостерігалася від плати за землю, яка у 2013 р. в порівнянні з 2012 р. зросла на 0,22 млрд. грн. та у 2014 р. в порівнянні з 2013 р. скоротилася на 0,72 млрд. грн.

Збільшення надходжень від плати за землю відбулося за рахунок зменшення ставки земельного податку на окремі земельні ділянки, а також підвищення ставок орендної плати.

У 2015 р. плата за землю перейшла у склад місцевих податків та була перейменована на податок за майно, який за досліджуваний період теж приніс значний дохід місцевим органам у сумі 16,01 млрд. грн. та 24,98 млрд. грн. у 2015 р. та 2016 р. відповідно. Що призвело до збільшення частки місцевих податків на 18% у 2015 р. та на 19% у 2016 р. в порівнянні з 2014 р.

Висновки. Аналізуючи доходи органів місцевого самоврядування, зазначимо, що левову частку у їх структурі займають офіційні трансферти, що викликане зміною згідно з Бюджетним кодексом України системи вирівнювання податкоспроможності територій. Аналіз доходів без урахування трансфертів показав, що у даній структурі формуючими є податки. Протягом 2014-2016 років доходи місцевих бюджетів зростали, так само, як і зростала поступово їх роль та місце в перерозподілі ВВП. Стрімке зростання податкових надходжень зумовлене перерозподілом податків, спричинене змінами в законодавстві, внаслідок чого багато деякі види податків було передано повністю місцевим бюджетам. Отже, вирішальна роль у забезпеченні виконання державної функції щодо регулювання економічних процесів належить податкам, які зараховуються до місцевих бюджетів і становлять 40% власних надходжень. Проте це не достатньо для забезпечення незалежності органів місцевого самоврядування. За досліджуваний період загальна сума податкових надходжень зросла вдвічі, але попри абсолютний приріст, їх частка у бюджеті є нестабільною. Це свідчить про те, що хоча й відбувається постійне вдосконалення оподаткування, фінансовий потенціал податків є невикористаним через податкові пільги, ухилення від сплати, недоліки в адмініструванні, податкову заборгованість.

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. №2456-VI. URL: <http://www.zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Василенко Д.В. Бюджетна децентралізація як спосіб реалізації державної бюджетної політики. Науковий блог «Національний університет «Острозька академія». – 2016. URL: <http://naub.oa.edu.ua/2015>
3. Войтович Т.Б. Основні проблеми формування доходів місцевих бюджетів в Україні та шляхи їх подолання. Стратегічні орієнтири. 2012. URL: <http://libfor.com>
4. Дем'янишин В.Г., Малярчук А.К. Концептуальні засади місцевих бюджетів. Світ фінансів. 2006. № 1(6). С. 5–18.
5. Іванов С.Я. Податкові надходження місцевих бюджетів як основа фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування. Інвестиції: практика та досвід. Київ. 2014. № 12.
6. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 р. № 333. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>
7. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 02.08.2017 р. № 2119-19 зі змінами і доповненнями. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
8. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 14.03.2017 р. № 1923-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157-19>
9. Офіційний сайт Децентралізація влади. URL: <http://www.decentralization.gov.ua>
10. Офіційний сайт Департаменту фінансів Вінницької обласної державної адміністрації. URL: <http://vingfu.gov.ua/>

E-mail: E111ennn@ukr.net

УДК 336.143:336.743

Мирончук В.М.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Тернопільського національного економічного університету

ПРОБЛЕМИ УЗГОДЖЕНОСТІ МЕХАНІЗМІВ БЮДЖЕТНОЇ І МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

У запропонованій статті систематизовано взаємозв'язки, які відображають залежність між елементами грошово-кредитної і бюджетної політики. Виявлено та відображено характер зв'язків між відповідними структурними елементами бюджетної політики (доходи, витрати та борг) та грошово-кредитної політики (грошова маса, процентна ставка, валютний курс). Крім проблем забезпеченості економіки країни грошовою масою, при розгляді питань узгодженості механізму бюджетної і монетарної політики, виділено проблему взаємозв'язку валютно - курсової та бюджетної політики. Виявлено, що на сьогоднішній день однією з проблем регулювання бюджетного і монетарного механізмів є узгодження дій уряду і Національного банку України й уникнення заміщення монетарних інструментів фіскальними, що негативно впливає на розвиток економіки.

Ключові слова: бюджетна політика, монетарна політика, інструменти монетарної політики, інфляція, валютно-курсова політика, монетизація економіки.

ПРОБЛЕМЫ СОГЛАСОВАННОСТИ МЕХАНИЗМОВ БЮДЖЕТНОЙ И МОНЕТАРНОЙ ПОЛИТИКИ ГОСУДАРСТВА

Мирончук В.М.

В предлагаемой статье систематизированы взаимосвязи, отражающие зависимость между элементами денежно-кредитной и бюджетной политики. Обнаружено и отражено характер связей между соответствующими структурными элементами бюджетной политики (доходы, расходы и долг) и денежно-кредитной политики (денежная масса, процентная ставка, валютный курс). Кроме проблем обеспеченности экономики страны денежной массой, при рассмотрении вопросов согласованности механизма бюджетной и монетарной политики, выделено проблему взаимосвязи валютно - курсовой и бюджетной политики. Выявлено, что на сегодня-